Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Dhr. J.M.
Via e-mail: [redacted]

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
DGA-PAV / 106331574

Datum 29 mei 2026
Betreft 'Is overstappen op plantaardig voedsel wel beter voor het milieu?'

Geachte Dhr. J.M.,

Ik wil u hierbij hartelijk danken voor uw brief waarin u uw zorgen en inzichten deelt over de discussie rondom de overstap naar een meer plantaardig dieet. Uw brief laat zien dat de landbouw- en voedseltransitie waar we voor staan complex is. De verduurzaming van de voedselproductie en onze voedselconsumptie zie ik als belangrijke speerpunten. Ik waardeer dat u de moeite heeft genomen mij te schrijven. Hieronder ga ik kort op uw zorgen en argumenten in.

Een meer plantaardig eetpatroon
Ik ben het met u eens dat een gevarieerd eetpatroon zowel plantaardige als dierlijke eiwitten kan bevatten. Het is mijn ambitie om in 2030 een balans in de gemiddelde eiwitconsumptie te bereiken van 50% dierlijke eiwitten en 50% plantaardige eiwitten. In 2025 consumeerden Nederlanders nog gemiddeld nog 60% dierlijke eiwitten. Deze ambitie is belangrijk in het licht van de brede maatschappelijke opgave waar we als land voor staan. Ik wil mij de komende periode gaan inzetten voor een verdere verduurzaming van onze voedselconsumptie, onder andere door inzet op voorlichting, consumentenactivatie, de voedselomgeving en een groter aanbod plantaardige eiwitten.

Veeteelt en akkerbouw
Grond is een essentiële productiefactor voor de landbouw. In het Nationaal Programma Landbouwbodems is opgenomen dat ernaar wordt gestreefd om per 2030 alle landbouwbodems duurzaam te beheren. Zoals u al aangeeft heeft de bodem vruchtwisseling nodig. Dat kan op het eigen bedrijf door de invulling van het bouwplan met onder andere rustgewassen maar kan ook in samenwerking met andere agrariërs. Pacht van landbouwgrond is voor agrarische ondernemers, naast het in eigendom hebben van eigen grond, een van de mogelijkheden om over grond te beschikken en daarmee hun bedrijfsactiviteiten uit te voeren en verder te ontwikkelen en voor de toekomst economisch levensvatbaar te houden. Voor teelten waarbij vruchtwisseling nodig is kan teeltpacht afgesloten worden. Door de beperkte duur en specifieke functie biedt teeltpacht flexibiliteit in het gebruik van landbouwgrond en draagt zij bij aan goed bodembeheer, gewasdiversiteit en de beheersing van ziekten en plagen. Veehouders en akkerbouwers kunnen in dat kader samenwerken.

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Ons kenmerk
DGA-PAV / 106331574

Inzet op reststromen
Het benutten van reststromen uit de akkerbouw en menselijke consumptie door vee is essentieel voor een duurzaam voedselsysteem. Reststromen, zoals groenten- en fruitafval of graanresten, worden optimaal gebruikt, wat niet alleen verspilling vermindert, maar ook de druk op landgebruik verlicht. Door vee te voeden met deze reststromen, wordt de afhankelijkheid van kunstmest en andere grondstoffen geminimaliseerd, wat bijdraagt aan een efficiëntere en duurzamere voedselproductie. Dit model zorgt ervoor dat zowel de natuur als de samenleving profiteren van een verantwoorde inzet van middelen. Vee speelt hierin een cruciale rol door gewassen en restproducten die niet voor humane consumptie geschikt zijn om te zetten in hoogwaardige eiwitten. Bovendien zorgen dieren ervoor dat deze gewasresten omgezet worden in mest, wat een belangrijke schakel vormt in het proces.

Praktijk en beleid verbinden
Ondernemers en overheden hebben weliswaar verschillende rollen te spelen, maar hebben elkaar ook nodig. Bij het ontwikkelen en realiseren van beleid is kennis van de praktijk essentieel. Als minister wil ik zelf in contact zijn met ondernemers en kennisinstellingen. En wil ik ook zichtbaar in de regio zijn. En dat geldt ook voor de ambtenaren, die overigens regelmatig zélf een achtergrond hebben op een agrarische onderneming.

Zoals met alle grote thema's in het leven geldt dat er verschillende inzichten en meningen zijn. Het slechts uitwisselen van die meningen brengt het gesprek niet verder. Het gaat ook om de bereidheid de punten van de ander te willen begrijpen. Dat begint bij het naar voren brengen van belangrijke punten. Dat is wat u met u brief heeft gedaan en daar wil ik u voor danken. En daarbij de wens uitspreken dat ondernemers en overheden, praktijk en beleid, elkaar blijven vinden in wat wél kan.

Hoogachtend,

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur